

SZABADSÁG



Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer
NO. 194. SZÁM. THIRTIETH YEAR. Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, szombat, 1921. augusztus 20. HARMVINCADIK ÉVFOLYAM. EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

A GAZDASÁGI VÁLSÁG ÉS A LEFEGYVERZÉS

Lodge szenátor, az egyik konferencián kiküldött megfélelő Harrisonnak.

VÁLTOZTATLAN VÉLEMÉNY.

Harding elnök kedvező választ adott a nők kildótságnak.

WASHINGTON, aug. 18. — A szenátus tegnapi ülésén érdekes közvetített vita folyt le a befegyverzési konferencia körül, amelynek során alkalma nyílt Lodge szenátornak, a konferenciát kinevezett kiküldöttéi egyikeként a nyilatkozására.

Az alkalmat erre Harrison demokrata szenátor adta meg. A tengerészeti költségvetéssel kapcsolatban ugyanis Lodge szenátor, mint a külügyi bizottság elnöke sajnálattal fejezte ki a felet, hogy a törvényhozási tulságosan lecsökkentette a tengerészeti költségvetést és költségvetést. Ezt használta fel azután Harrison szenátor a felszólalásán, mondván többek között:

"Nagy megdöbbentés az, amely a szenátus többségi vezérére érte. Személyesen én magam a többi szenátorral együtt csak örülök azon, hogy a massachusettsi szenátorra esett a választás. Azonban éppen ezért sajnálom, hogy a szenátor azt a kijelentést tette. Azt hiszem azonban, hogy a szenátor meg fogja változtatni a koros nézetét és a többi országot kiküldöttjeivel egyetemben arra fog törekedni, hogy a befegyverzés mérséklését létrehozzák."

Lodge válaszában kijelentette, miképp a befegyverzés mérséklése a béke iránját egyengetheti ugyan, azonban a legfőbb szükséglet az, hogy a pénzügyi terheken könnyítsenek, hogy a gazdasági világválságot megszüntessék. Elmondotta, hogy a véleménye egyáltalán nem változott még ebben a kérdésben. Ő mindig és mindenkor a befegyverzés mérséklését követelte, már 1913-ban is, amikor is egy demokrata szenátor terjesztett ilyen értelmű javaslatot. "En mindig ezen a véleményem voltam," mondotta, — azonban a befegyverzés mérséklésének általánosnak kell lennie. Részemről mindent megteszek arra, hogy megfelelő legyen annak a nagy feladatnak, a melyre az elnök szíves volt kijelölni. Legyen a felszólalt szenátor egészen biztos abban, hogy senki sem fog nálam erősebb harcot kifejteni a befegyverzés mérséklése érdekében. Azonban ismétlem, én általában mérséklést akarok a befegyverzés terén."

Milliomos Zavarok a ur lett asziléziai favágóiból helyzetben

Nagyszerűen jövedelmez százötven dollár befektetés M. L. Lewisnak.

SAN-FRANCISCO, aug. 18. Moziba illő szerencsése volt M. L. Lewis oaklandi favágónak. A múlt év szeptemberében százötven dollárért őt hold texasi földet vett. Most azután, éppen akkor, amikor teljesen "meg volt törve", egy szép este táviratot kapott, Earl C. Coptól, a Cox Realization Company főmenedzserétől, amely távirat egy szerény milliót csinált a szegény favágóból.

Azt mondotta a távirat, hogy a Lewis földjének minden egyes akkerjén legalább egy millió dollár értékű kalium van, a szövetségi földtani intézet becslése szerint.

A hatvanéves Lewis egyáltalán nem mutatott valami nagy meglepetést a hír hallatára. Mindenesetre érdekes pályát futott be eddig is. Volt már nagyon gazdag és nagyon szegény ember. Vasúti vállalkozás is volt, de belebukott. Van neki nickelbányája Nevada-ban, amely szerinte még sokat fog árni, egyelőre azonban semmit sem ér.

NEW YORKBAN KÉTSZERES AZ AUTÓ LOPÁSOK SZÁMA.

NEW YORK, aug. 18. — Az elmúlt hat hónapban szinte duplájára emelkedett a réginek az autómobillopások száma. Február 20-ika óta 2491 gépkocsit loptak el 2,500,000 dollár értékben csak a Manhattan és Bronx városrészekben.

Szamos károsult nem hajlandó visszaszerzett kocsjára ráismerni, jól szereti, ha a biztosító társaság kifizeti a biztosított összegét, amely a háborús években igen magas volt.

Mit csinálnak a magyar művészek

Festők és szobrászok küzdelme. — Az elveszett telepek. — Nincs szerszám, nincs műterem.

BUDAPEST, 1921. augusztus. Nagy kérdés ez: mit csinálnak a művészek a megcsönkített, elszegényedett Magyarországon? A régi, ismert tanyák irtások, a szenilis és nagyszerű kedélyű építész volt központja, régen elárult és csak a "Fészek"-ben találni még mutatóba néhány magyar festőt és szobrászt, akik illi panaszolják egymásnak és barátainak az idők mostohaságát.

A művészi élet középpontja persze azelőtt is Budapest volt. A festők és szobrászok az év legnagyobb részét itt töltötték a még ha állandóan vidéken élték, akkor is ide küldték kiállításokra év közben készített dolgaikat. Csakohogy, tudjuk, Budapest sem az már mint volt. Nagyobb, népesebb, forgalmasabb, zajosabb és gyengébb. Gyengébb vásári erő és ide tekintetében is. A középosztály, amely azelőtt fizetésből takarított meg néhány száz koronát képekre és más ilyen nemesebb fényűzésre, teljesen leromlott, egy fillért sem tud többé áldozni. Csak a leggazdagabbak, a könnyen szerzett új vagyonok urai vásárolhatnak és ezek kevesen vannak, kevesebben mint gondolná az ember, midőn mindenütt ott látja őket — rendszerint ugyanazokat — színházakban, autón és a legdrágább éterekben.

Művészi tekintetben is az érenek és az igazi értéknek nagy részét az a vidék szolgáltatta, mely egyelőre elvesztett számunkra. Erdély gyönyörű, változatos tájai valóságos kincsesház volt. A széklej népművészet, az ősi építkezés, az erdélyi fatemplomok, a kalotaszegi paraszthimnuszok és varrottasok kimeríthetetlen forrása a nemesebb modern építőművészetnek és iparművészetnek is. A román megszállás elszakította tőlünk Nagybanját, ahol huszontöt év óta európai nevezetességű művésztelep dolgozott. Hosszu éveken át Hollósy Simon, a Münchenben élő világszerte tisztelt magyar művész vezette a Nagybanyái iskolát, melynek növendékei között meg voltak találhatók Európa minden nemzetének fia. Korá tavasztól kezdő dolgozók a nagybanyáiak és szamos kiváló mester köszönheti művészi egyéniségének kifejlődését a magyar telepeknek.

Volt még néhány hasonló művésztelepünk, de ezek is többnyire szomorú sorsra jutottak. A kecskeméti telep lakóit már a háború szétszórta. A szolnoki művészházak rendkívül sokat szenvedtek a kommunizmus alatt, mikor közelelten közelükben volt a román tízvonál. Ilyen vidéki telepek nélkül pedig igazi, vérből nemzeti művészet nem fejlődhet ki. Szüksége van a fővárosra a művészetnek, mert itt találja meg haladásának kulturális feltételeit: múzeumokat, könyveket, modelleket, megfelelő társaságot, kiállításokat, kritikát. A döntő impressziókat azonban, főként a tájképfestő, vidéken szerzi, messze a városból, s hogy ezek a benyomások melyek és maradtak-e legyek, ahhoz nem elegendő egy-egy munkával eldöntött kirándulás, hanem az szükséges, hogy a művész állandóan együtt éljen a tájjal, megismerje az évszakok okozta változásai közben, megfigyelje minden világitásnál, déli napfényben, és a reggeli páráköt elborítottan; hogy valóságos lelke szívia az egész környezetet.

S van még egy másik, egészen gyakorlati oka annak, hogy miért olyan fontosak és nélkülözhetetlenek ezek a vidéki telepek. Itt olesón és könnyen jutott műteremhez a (Folyt. a 3-ik oldalán.)

LELEPLEZIK AZ OLASZ CAMORRA GYLKOSSÁGÁIT

A new yorki letartóztatások során igen szenzációs fordulatok várhatók.

AZ ALVÁJÁRÓ VALLOMÁSA.

A bünsövetség eddig sok gyilkosságok kövétel el.

NEW YORK, aug. 18. — Igen valószínű, hogy hamarosan leleplezik a lepel a világ egyik legveszedelmesebb bünsövetségének, az olasz camorranak vezetői körül. A nagy bünyű szálainak felderítésén most New York, Detroit és Chicago rendőrsége fáradságtalanul dolgozik és az adataikat már közölték az olaszországi rendőrhatalósokkal is, hogy ezek ott megtehessék a lépéseiket a camorra igazi központja és központi vezetősége ellen.

Az itteni camorra ellen máris tizenhét gyilkosságnak a vádját emelik az eddigi adatok alapján és általában az általuk elkövetett itteni gyilkosságok számát nem kevesebbre, mint százra teszik.

A legújabb adatok szerint a camorra halált esküdött többek között Michael Fiaschetti itteni detektívkapitányának, az olasz rendőrséget fejeének, valamint Dr. Carlton Simon rendőrfőnök helyettes fejére is.

Fiaschetti kapitány kijelentése szerint eddig tizenhét new yorki gyilkosságra van tényleges bizonyíték, míg Detroitban vagy hetven és Chicagóban több, mint husz gyilkosságot követelt el a véres bünsövetség. Ez eddig nyert adatok 1920 december 20-ikától egész mostanáig számlák. Az adatok legnagyobb részét az itteni St. Marks téren letartóztatott Bartolo Fontano borbíró szolgáltatta, aki beismert, hogy ő maga öt gyilkosságban vett részt. Az állítása szerint a banda legalább öt esztendőre garázdálkodik már a fentemlített három városban. Ugyancsak öt voltos azt, hogy a detektívkapitány és a rendőrfőnök helyettes is halálra vannak ítélve és ugyanerre van ítélve ő saját maga is, ezért, mert tulokokat tud a banda tüzelőiről.

A new yorki rendőrség eddig öt letartóztatást eszközölt az ügyvel kapcsolatban. Közülük van a 'Bonventre' gang vezetője, Maggadino is, aki Fontano szerint maga is ott van a halálra ítéltel sorában.

Fontano különböző betégekkel, illómatnyáknak. Többek között a legjobb barátját is meggyilkolta a banda parancsára. Ennek az elnöke illódozi állandóan. Az első beismert vállomást is úgy tették ki tőle, hogy kihallgatták azt, amit álmanban beszélt, akkor, amikor fel és alá járkált, amint azt az alvajárók tenni szokták.

A szenzációs és hatalmas bünyűben a közeljövőben tömeges letartóztatások várhatók ugy Amerikában, mint Olaszországban. A letartóztatások szerint ugyanis még mindig Olaszországban van a központja a camorranak, még pedig minden valószínűség szerint a szicíliai Palermo-ban.

HAYWOOD ÖRÖKÖLT FÉL MILLIÓT. ELJÖN-E ÉRTE?

CHICAGO, Ill., aug. 18. — "Big Bill" Haywood, az I. W. W. szervező titkára, aki a börtön elől Oroszországba szökött, Clyne kerületi ügyész értesülése szerint 500,000 dollár örököl első feleségétől Winnemucca, Nev. helységben.

"Beköltöztetés a félmilliót, mondotta az ügyész, de egyháram nem élvezheti, mert mihelyt partra teszi a lábát Amerikában, letartóztatják és husz esztendőre elteszik a szövetségi fegyházba."

Haywood bigamia miatt is vád alá került. Clyne szerint, mivel első feleségét elhagyta, harmine évvel ezelőtt, hivatalosan való elválás nélkül s újra megköltözt.

MAGYARORSZÁGHOZ TARTOZIK BARANYA

TELEKY PÁL RAMUTAT A SÉRELMEKRE

Gróf Teleky Pál Magyarország gazdasági és földrajzi helyzetéről.

A DUNAI BIZOTTSÁG.

Nagy hatást keltett a volt miniszterelnök beszéde.

WILLIAMSTOWN, Mass., aug. 18. — Gróf Teleky Pál, Magyarország volt miniszterelnöke, a Williams egyetem politikai fakultásán ma este tartott beszédében — amely nagy és előkelő közönség előtt hangzott el — Magyarország földrajzi és gazdasági helyzetéről emlékeztet meg. Teleky minden szavát feszült figyelemmel hallgatták, kijelentései nagy hatást keltettek. Különösen mély hatást ért el, midőn, az amerikai és magyar viszonyokat összehasonlítva, szinte kézzelfoghatóan mutatta be a sérelmeket, a melyek "Magyarországot a békekonferencián érték."

"Magyarország ma olyan helyzetben van, amelyben az Egy. Államok talán magát, ha Ohjot, Wisconsin-t és Minnesotát, a Mississippit völgyének folyóival együtt, hirtelen Csadnához esatolnák s a két ország között légmentesen elzárt határt állítanának fel."

Teleky rámutatott arra, hogy a régi Magyarország körülbelül akkora volt, mint a New England államok, Pennsylvania és Delaware együttvéve. Ha amerikai szemüvegen keresztül nézzük a dolgot, akkor Románia Pennsylvania-nak kilenc-tized részét kapta, Cseho-Szlovákia kapta Vermontot, New Hampshire-t, egy tized részével együtt. Jugoszlávia kapta Rhode Islandot, Connecticutot és Delaware-t, Ausztria olyan nagy területet kapott, mint Delaware, Fiume kapta a 'District of Columbia-t, Magyarországnak nem maradt több, mint Maine és Massachusetts.

Beszámolt Teleky arról, hogyan vesztette el Magyarország az egész vízrendszert. Elmondta, hogyan vesztette el Magyarország a legjobb búza és kukorica termő földjeit. Rámutatott, hogy Magyarország erdeinek 90 százaléka került idegen kézbe.

"Magyarországot" — mondotta gróf Teleky — kényserítik, az említtet hátráltató körülmények mellett, hogy földművelő ország maradjon, minek következtében az egész gazdasági és pénzügyi helyzete bizonytalanra vált."

Hivatkozott arra, hogy a magyar béke delegáció kérésére a békekonferencia hozzájárulását adta egy nemzetközi bizottság felállításához, amely felügyeletet gyakoroljon a Duna középső folyamánál levő egész vízrendszere. Ez a bizottság azonban sohasem alakult meg.

Teleky a beszédét a békekonferencia egy nagy hibájának megvilágításával fejezte be: hogy ugyan vágtá ketté a konferencia Magyarország termelői erejét az új határokkal, amelyek a produktió és az árak kiesését jelenthetnének.

ELADTAK EGY KISZOLGÁLT SZEMÉLYZÁLLÍTÓ HAJÓT.

NEW YORK, aug. 18. — Az American Line harminc évnel is régebbi hajóját, a New York Oceanjáró gőzöst, amely postát és személyeket szokott szállítani, eladták a Franklin Steamship Company-nak. A 10,080 tonnási gőzös amerikai zászló alatt fog lenyelni és orosz kivándorlókat szállítani a Polish Navigation Company szolgálatában.

Kivonulnak a szerbek.

A szövetséges nagykövetség tanácsának határozata szerint a jugoszlávoknak ki kell ürítenők Baranyát és át kell adniok a területet a magyar hatóságoknak.

PARIS, aug. 18. — A nagykövetség tanácsa tegnap arra az álláspontra jutott, hogy nem engedélyezze a Jugoszlávországnak Baranyát tartnia, hogy már eddig is több mint tízezer szerb lakos van a területen.

A kiösi Baranyavidek az ottani szövetséges tiszték jelentése szerint izgalmas dolgok történtek az elmúlt hetek folyamán. Ezek a jelentések kézzelfoghatóan mutatják a szerbek és a magyarok közötti feszültséget azután döntésre ebben a kérdésben a nagykövetség tanácsa.

A háború bevégezte óta tudvalevően, szövetséges engedéllyel, jugoszláv csapatok tartották megszállva Baranyát addig, amíg annak sorsa végleg el nem dől. Most azonban elérkezett az ideje a terület visszazsadaadásnak Magyarország részére.

Ugyáztott, hogy a lakosság egyrésze sehogysem rokonszenvezett az a gondlattal, hogy Magyarországhoz visszakerüljenek, de különösen a kommunista irtoztak ettől a gondolattól.

Ezután ezek a kommunista elemek nem kiáltották Baranyát önálló köztársaságnak és elnökül Károlyi Mihályt választották meg.

Károlyi Mihály nem fogadta el az elnöki méltóságot. E helyett azonban egy Dobrovits Petár nevű ember jelentkezett és jugoszláv segítséggel elnöknek kiáltotta ki magát.

Közben azonban, az új vállalkozás szerencsétlenségére úgy alakult ki a helyzet Európában, hogy az örendelkezési jog elve most már nem annyira csalogató a rendelkezésre jogosultak körében, akik végül is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a már megállapított országhatárokat megtartandók. Ezért a nagykövetség tanácsa sürgősen utasította a jugoszláv kormányt, hogy haladéktalanul ürítse ki Baranyát, úgy, ahogyan arra kötelezte magát. Amint a jugoszlávok kivonulnak, a magyar hatóságok azonnal átveszik a területet és ezzel automatikusan vége lesz Baranya köztársaságának.

Remény a béke felé

Az ir parlament hajlandónak látszik alkudozásba lépni Angliával.

DUBLIN, aug. 18. — Az ir republikánus parlament, tegnapi ülése már sokal békkétségnyeb hangulatot mutatott, mint a megüvölt napon. A tagok felszólalásai egy olyan eszmét vetettek fel, amely lehetővé tenné a közéletet az angol ajánlatához, anélkül, hogy az ir nép leszavaztatását elrendelni kellene.

Az ajánlat a következő: Az ir republikánus parlament, mint az ir népnak most már mindkét részről elismert kormányzó és törvényhozó testülete lépjen érintkezésbe az angol kormánnyal, mondván, hogy "mi, mint az ir köztársaság, az angol birodalom szabad országaiknak részesei és a leghajózási bázisok felállítását."

Ennek a tervnek keresztülvitele természetesen azt követelné meg, hogy Ulster is csatlakozzon az ország déli részéhez. Egyelőre azt hiszik, hogy az ulsteriek nem igen lesznek kaphatók erre, azonban igenis kaphatók lesznek akkor, ha az újonnan megválasztandó új ir parlament olyan tagokból fog állani, akiknek képességében a praktikus kereskedő ulsteriek is megbizhatnak.

Ezt a tervet támogatni látszik De Valerának, az ir vezérnek tegnap tartott beszéde is, a melynek során hivatkozott arra, hogy egyáltalán nem idegenkednek az egyesüléstől, ha abban mint önálló nemzet vehetnek részt és maguk határozzák meg azt, hogy mi szolgál a javukra, anélkül, hogy azt más határozás elhelyeztük.

Mint hogy a helyzetnek a kulcsát most már szemmeláthatólag Ulster tartja a kezében, De Valera a beszédében kiterjesztette a béke olajját Ulster felé is, hogy lehetővé tegye az ulsterieknek a közélettel a délvideki kietkezés. A beszédében ugyanis azt ajánlotta, hogy az ir nép hozzon meg minden áldozatot azért, hogy a belső békét, a belső egységet biztosíthassa az ország területén.

Kijelentette, miképp Ulster álláspontját hibásnak tartja ugyan, azonban hajlandó mindenféle engedményre, csakhogy az ország egységesen lépessen fel a saját érdekében az "idegenekkel" szemben.

Mind több lesz a magányos nő.

BERLIN, aug. 18. — Egy német statisztikus, Albin Michel, ki mutatást közöl a magányos nőkről. Szerinte a magányos nők száma Németországban a nő lakosságának negyven százalékát teszi ki.

A német statisztikus szerint 1914-ben a magányos nők száma Európában négy és hat millió között volt, ma pedig meghaladja a huszonhárom milliót.

A helyzet egyre rosszabb lesz, a férfiak a háború sújtotta vidékekről seregeseit vándorolnak ki, a nők ellenben ottmaradnak.

Hacsak el nem fogadják egy coloradoi farmernek, meg egy bolgár képviselőnek a javaslatát, hogy a mai szomorú világban meg kellene a férfiaknak engedni a többnyiség, biztosnak látszik, hogy a világ női állományának egy tekintélyes része fog pártban meghalni.

A FELHŐSZAKADÁS NAGY KÁROKAT TETT AKRONBAN.

AKRON, O., aug. 18. — Tegnap délelőtti borzalmas felhőszakadás pusztított a városban. A fél óráig tartó özvívz álmósta számos belvárosi üzleti épület alapját, elárasztott számos utcát, megtöltötte számos ház pincéjét, a földalatti étermeket és billiard termeket.

Husz év óta nem volt ilyen eső Akronban. Az Orpheum-subway borhilyüzletében, a Main és Market Str. sarkán öt láb magasan állott a víz. Tízötletök szabadították meg az asztalokra, székekre felkapaszkodott borbélyokat és vendégeket.

A HALDOKLÓ BANYASZNAL SZÉP VAGYONT TALALTAK.

NEW YORK, aug. 18. — Alaskából New Yorkba érkezett a múlt évben egy Péter Vidovics nevű arnyakereső. A vonatból egyenesen körháza "keltette" vmi, mert beteg volt. Most derült ki, hogy Vidovicsnál 55,000 dollár készpénz és értékpapír, egy nagy aranydarab és számos gyémántot találtak. Ezeket a Thomas F. Smith hagyatéki gondnok lefoglalta. Smithet felszólította a Company, hogy a hagyatékot szolgáltsa át neki John M. Vidovics részére, aki fia és egyetlen örököse Péter Vidovicsnak.

FÜSTÖLT HANY A VEZUV FÉLLETMETES LÁTVÁNY.

NAPOLY, aug. 18. — A Vezuv tüzhányó hetek óta egyre jobban és jobban tombol. Óriási füstfellegek emelkednek fel a kráteréből. A kitérősek féltelmes látványt nyújtanak különböző estől holdvilág-mellett.

Erélyes a kormányzó

Az ohioi kormányzó 30 napra felfüggesztette a newark-i, O. polgármestert.

COLUMBUS, O., aug. 18. — Licking megye egyik testülete, a Law Enforcement League panaszt adott be Davis ohioi kormányzóhoz Herbert A. Atherton newark-i, O. polgármester ellen, amely panaszátíratban az utóbbi hivatalos hatalommal való visszaélés és vesztegetéssel vádolja meg. Davis kormányzó 30 napra felfüggesztette állásától a polgármestert, elrendelte a panaszok dolgaiban a vizsgálót és a polgármestert augusztus harmadétkára kihallgatásra rendelte magához.

A polgármester elleni panasz hír szerint hét pontot foglalt magában és minden egyes ponthoz csatolva vannak az affidavitok, eskü alatti nyilatkozatok is. A kormányzó előtti kihallgatáson a polgármester nyíltan szembekelő a vádolóval.

A kormányzó hivatal által kiadott hivatalos nyilatkozat szerint a polgármester ellen a következő vádak hozták fel: Hogy Lawrence Pfeifferrel, az egyik gamblingház tulajdonosától 1920 októberében, novemberében és decemberében összesen nyolc heten keresztül hetenként 25 dollárt és 1921 februárjában és márciusában összesen 125 dollárt elfogadott azzal, hogy a városi hatóságok nem fogják a gamblingház működését megzavarni. Hogy ugyancsak alapon Robert A. Whitteől 1919-ben és 1920-ban 100—100, összesen kétszáz dollárt fogadott el, hogy ugyanily cimeken Eugene Shlegaltól és Howard E. Rathbuntól is elfogadott huzamosabb időn keresztül hetenkénti összegeket.

A hetedik vádpont pedig az, hogy mind-e vesztegetési összegek ellenében a polgármester tényleg megvédte az illetékes törvénytelenséget és megakadályozta azt, hogy büntetőjogi üldözés alá kerüljenek.

BEISMERTE A HAMISÍTÓ, HOGY SZÖKÖTT FEGYENC.

TORONTO, Can., aug. 18. — Claude W. Barnes, más néven Robert Morrison, akit pénzhamisítás és hamis pénz forgalomban hozása miatt letartóztatták, beismerte, hogy hat évvel ezelőtt megszökött a texasi Huntsvilleben levő fogházból, ahol életfogytig kellett volna ülnie két houstoni rendőr felbujtására. A vádlott szolgált a canadai hadseregben s részt vett arval a világháborúban is.

MUTILATED

EMELKEDNEK A NÉMET ÁRAK IS MINDENFELÉ

A volt császár is váltig panaszkodik emiatt és elutasítja a kéréket.

PEDIG SOK PÉNZT KAP.

A német nemzetet az árak nagy válsága fenyegeti.

BERLIN, aug. 18. — Azt a honolult gazdasági és pénzügyi problémát, melyben most Németország tengődik, még súlyosabbá teszi most a kormányzat, egy nagy erdő sötét közepében történt az erdő egyik tisztásán, nem sokkal éjfél után.

Az ünnepély a legnagyobb eddig a Klan hasonló rendezésében. A titokzatos rendnek, melyet a közelmultban annyit emlegettek, több mint 7000 beavatott lovagja, mind fehér talárban, álarosan és keztyűsen, vonult ki motoros karaván módjára Chicago városából kétszáz este. Csak néhány vezető tudta az utazás célját. A titokzatos ut mentén fáklyák és röpöntvények adtak fényt az autombloknak.

Néhány újságíróknak megengedték, hogy részt vehessenek a Klan találkozásán. De a szertartások egy része alatt — a miket mégis megtartottak a szakadók esőben is — bekötötték szemüket. Mikor a kijelölt helyre érkeztek, kiszállították őket a kocsiokból és félig tolvai, félig huva viték őket a sűrű bokrokon keresztül arra a tisztásra, ahol az ünnepély tartott. Itt meglehetősen hosszú ideig kellett állniok tökéletes mély csöndesség közepette. Majd elhangzott a vezényszó: "Vegyétek le a köteleketek!" A látvány, mely eléjük tárult, valóban nem mindennapi volt. Köröskörül tüzek lobogtak. A tisztás katlanában egy óriási fehér kereszt világított, mit a

A Klu Klux Klan vezére tiltakozik a vád ellen

Az eső elmosta a sötét erdő sűrűjében megtervezett felavató ünnepélyt.

HÉTEZER FEHÉR LOVAG VOLT JELEN.

A rend nagymestere fontos kijelentéseket tett az éjféli szertartás ünnepi beszédjében.

CHICAGO, aug. 18. — Az élet valósága sárrá és pocsolává mosta széjjel az emberek képzelődésének titokzosságát. A jelenet Zürich-tó közelében, Chicagótól 35 mérföldnyire, egy nagy erdő sötét közepében történt az erdő egyik tisztásán, nem sokkal éjfél után.

"Ezer meg ezer fehér ruhás lovag volt jelen és kispertényes talárjaik csak növelték az éjszakai óra borzalmát. A jelenet beállításra pompás volt, de az eső mindent elrontott.

Az ünnepély a legnagyobb eddig a Klan hasonló rendezésében. A titokzatos rendnek, melyet a közelmultban annyit emlegettek, több mint 7000 beavatott lovagja, mind fehér talárban, álarosan és keztyűsen, vonult ki motoros karaván módjára Chicago városából kétszáz este. Csak néhány vezető tudta az utazás célját. A titokzatos ut mentén fáklyák és röpöntvények adtak fényt az autombloknak.

Néhány újságíróknak megengedték, hogy részt vehessenek a Klan találkozásán. De a szertartások egy része alatt — a miket mégis megtartottak a szakadók esőben is — bekötötték szemüket. Mikor a kijelölt helyre érkeztek, kiszállították őket a kocsiokból és félig tolvai, félig huva viték őket a sűrű bokrokon keresztül arra a tisztásra, ahol az ünnepély tartott. Itt meglehetősen hosszú ideig kellett állniok tökéletes mély csöndesség közepette. Majd elhangzott a vezényszó: "Vegyétek le a köteleketek!" A látvány, mely eléjük tárult, valóban nem mindennapi volt. Köröskörül tüzek lobogtak. A tisztás katlanában egy óriási fehér kereszt világított, mit a

MENTŐAKCIÓHOZ KEZD MOST MÁR A KORMÁNY IS

Meg akarja oldani a pénzügyi problémákat és megindítani a gyárakat.

MUNKÁT A NÉPNEK.

A ministertanács tárgyalja a helyzetet.

WASHINGTON, aug. 18. — A munkanélküliség országwide olyan méreteket öltött, hogy komoly veszedelmet jelent az országára nézve, ha csak végét nem vetik, mielőtt a tél beállna. Ez ma már az egész kormány álláspontja.

Davis munkaügyi miniszternek az a jelentése, hogy 5,735,000 kenyérkereső van most munka nélkül az országban, megdöbbentette és munkára serkentette a kormány minisztereit és most a kabinet mindegyik tagja azon töri a fejét, hogy micsoda intézkedésekkel lehetne segíteni a nehéz helyzetet.

Lehetséges és valószínű, hogy a kongresszus is fog hozni rendkívüli törvényeket, hogy siettesen a gazdasági viszonyok rendezésébe beavatkozzon, hogy a mi nélküli a munkanélküliség megszüntetése el sem képzelhető.

A háborús pénzügyi tanács igazgatója, Eugene Meyer Jr. azt állítja, hogy a munkanélküliség a nemzetgazdálkodás rossz vezetése miatt következett meg, és ha a kormány azonnal nem intézkedik, a fél rendkívül súlyos helyzetbe juttathatja az országot.

Crissinger kincstári ellenőr szintén azonnali intézkedéseket sürget a munkanélküliség megszüntetése érdekében.

Meyer igazgató azt mondja: "Mint amerikai polgár, melyen érzem a sajnót, hogy még a következő télel is nekimenjünk hat millió munkanélküli emberrel. Ebben az országban mindenki számára van elég munka, csak egy kicsit okosan kell végezni a dolgokat. Nem tartozom azok közé, akik azt hiszik, hogy szükség van a munkanélküliségre a végből, hogy bizonyos gazdasági elméletek be lehessen bizonyítva. Meggyőződésem, hogy a munkanélküliség olyan dolog, a miben kell is, de lehet is tenni valamit. Óriási gazdasági nyereség volna és a nemzetre nézve ropant fontossága, hogy a munkanélkülieket ismét teljes mértékben és minél előbb munkához juttassuk."

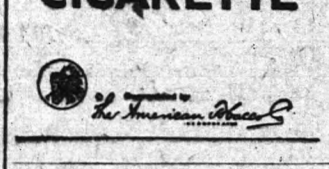
Ugy Meyer, mint Crissinger, sürgetik, hogy a vasutakat kárpótolni kell a kormányigazgatás alatt szenvedett veszteségeikért, ugyisint a mezőgazdaság helyzetét is állami erővel kell segíteni. Végül, hogy a munkaadó és munkás közötti viszonyt is szabályozni kell.

A kormány pénteken minisztertanácsra jön össze, a melyen ezt a kérdést is tárgyalni fogják. Megtörténhetik, hogy ezen a gyűlésen már a miniszterek javaslatokat tesznek a kormány által teendő intézkedésekre nézve.

HOGY VOLNA EGY ÚJ pár cipő kislányának? Itt van, olcsó és erős; csak \$1.50-tól \$3.00-ig. Szép és csinos, bőven van hely a lábujjaink kinyújtására, úgy készült, hogy tartson. Mahagoni vagy fekete színben, alacsony kényelmes sarokkal, természetesen formáját megtartja. Az Ön Kereskedője Tartja. **ENDICOTT-JOHNSON SHOES** Kérjen E-J utcai a munkanélküli férfiaknak.

It's toasted

LUCKY STRIKE CIGARETTE



KÖVETET KÜLD BUDAPESTRE AZ ANGOL KORMÁNY

Anglia és Magyarország között hivatalosan szeptember elsején áll helyre a béke.

Anglia hivatalosan szeptember elsejétől kezdve számítja a békeállapot helyreállítását Magyarországgal. Lloyd George miniszterelnök ugyanis egy képviselő kérdésére, aki a volt ellenséges államokkal való békeállapot hivatalos időpontja felől tudakozódott, — szeptember elsejét jelölte meg — Törökország kivételével, de nem lehetetlen, hogy addig még a szultán birodalmával is létrejöhet a béke.

Nagyon sok függ a szeptember elsejii határidőtől. Nagy gazdasági érdekek fűződnek ahhoz, hogy egységes időpont jelölje meg a háborús állásfoglalás végét. A Times legutóbbi fejtette ennek a nagy jelentőségét. A háború elején például a búrban a nagy üzleti világban moratóriumot adtak, viszont sok esetben vonakodtak az üzletkötésektől, mert a háborúnak még nem volt hivatalos vége, a békeállapot hivatalos terminusa viszont minden tekintetben létrehozta a háború előtti békeállapot visszatérését.

A további következmény a normális gazdasági és politikai kapcsolatok felvétele Anglia és Magyarország, illetőleg a többi volt ellenséges állam között; addig minden valóságosság szerint szabályozták az utólevél-vizumkérdést is angol és magyar részről; kitiltás van rá a hivatalos dátum után, hogy a magyar értékeket is jegezzék fogják a londoni tőzsdén; remélhető továbbá, hogy mielőbb létrejön Anglia és Magyarország között a kereskedelmi szerződés — megkezdődik a normális diplomáciai viszony Anglia és Magyarország között.

Az eddigi angol diplomáciai misszió közelebb követség alakult át; az eddigi angol főmegbízott, a Hohler-Beaumont, mint Anglia követe fog Budapestre visszatérni, még pedig bizonyára hivatalosan a beállított békeállapotnak megfelelően új instrukciókkal. A követ valószínűleg két hét múlva érkezik Budapestre.

Anglia és Magyarország között a gazdasági viszony mielőbbi megjavítására egyetlen zavaró körülménynek látszik a különböző antantbizottságok itt időzése és munkája; így például Ausztria és a brit birodalom között addig nem lehetett rendszeres gazdasági összeköttetés, az amíg a bizottságok ott működtek. Az osztrákok azonban nagyon jól értettek a siránkozásokhoz egyrészt a bizottságok nagy költségei, másrészt a hosszú időtartam miatt, továbbá mert a bizottságok ötlete kelleitette gazdasági összeköttetéseiket. Az osztrákok siránkozása sikeres volt; a bizottságok elmentek, ekkor kezdődtek meg újra az üzleti kapcsolatok.

A magyarok nem értenek az osztrák minta szerinti "diplomáciai" fogásokhoz, de feltehető mindenesetre, hogy a kifosztott Csonka-Magyarországon összehasonlíthatatlanul kevesebb lesz a bizottságok teendője, mint a volt birodalmi fővárosban, ahol egyenként is minden értéket és hadiszeret központítottak. Az antant volt balkáni és cseh szövetségesei — elsősorban a románok — pedig gondoskodtak róla, hogy az antant bizottságai ne találjanak itt semmit.

UNCLE SAM ÚJ SZERVEKET AD HADSEREGÉNEK

Külön háborús tanácsot szerveztek meg, mely mindig készen áll.

A VEZÉRKAR TISZTE.

A vezérkar felosztása öt új csoportra.

WASHINGTON, aug. 18. — Weeks hadügyminiszter ma nyilvánosságra hozta John J. Pershing tábornoknak, a vezérkar fejeének egy rendeletét, mely a vezérkar újraszervezéséről és egy háborús tanács létesítéséről, valamint a vezérkarban egy tervezőosztály felállításáról szól.

Pershing tábornoknak ez a rendelet azt a tervet valósítja meg, melyet Weeks hadügyminiszter kezdeményezett és a mely arra irányul, hogy a vezérkar kebelében egy egészen külön háborús vezérkart szervezzenek, mely bármely pillanatban készen legyen arra, hogy a háború iránítását azonnal átvegye. Ennek a háborús vezérkarnak a szervezete olyan tökéletes pontossággal volna megalkotva, hogy minden teendőjét állandóan a háborúban szükséges pontos működéssel végeznék, éppen úgy, mintha háború volna.

Weeks hadügyminiszter azt mondja, hogy a volt Pershing és Harbord tábornokok dolgoték ki, az amerikai hadseregnek e célra legalkalmasabb két főtisztje. A háborús haditanács szerepét azért választották ki, hogy így egyfélé a háborús tanács állandóan perenyi pontossággal készenlétben álljon, másfelől pedig az ország hadikormányzatát avatott és gyakorolt kezében hagyhatta arra az időre, amikor a háború kitört, hogy így a háborús operációk ne vonják el a hadsereg ellátásáért intéző tisztikart megsokosított működésétől.

Az újítás tehát azt a célt szolgálja, hogy a rendes nagyvezérkar lássa el továbbra is a hadsereg felszerelésére és fenntartására szükséges valamennyi eszközzel a hadsereget. Ellenben a háborús vezérkar készítesse el és tartsa kéznél a háború esetére elkészített terveket és a hadműveleteket azok szerint irányítsa.

A KORMÁNYZÓ ÉS BANKÁR TÁRGYALÁSA.

SPRINGFIELD, Ill., aug. 18. Len Small kormányzó és V. S. Curtis, grantparki bankár, akiket avval vádolnak, hogy az állam pénztét a saját javukra kamatoztatták és eliskasztották, azt óhajtik, hogy perüket együttesen tárgyalják. Folyamodni fognak nemcsak a végett, de azért is, hogy más meggyében állítsák őket esküdtársak elé.

GEORGES CARPENTIER NEM BOKSZOL SEMMIÉRT.

PARIS, aug. 18. — Georges Carpentier, a francia boksizó bajnok, visszavonul, anélkül, hogy még egyszer megmérkőzne valakivel. Beismeri, hogy általa orvosok vizsgálatnak kell alávetnie magát, mert nemcsak a Dempsey által előtört hűvelykujja háborogtatja, de szíve se működik jól, amióta leütötte az amerikai óriás.

AMERIKAIÁK FELÉPITENÉK EGY FRANCIA FALUT.

COLUMBUS, O., aug. 18. — Harry L. Davis kormányzó az ohioi nép támogatásába ajánlotta azt a mozgalmat, aminek az a célja, hogy közadakozásból építessék fel az amerikaiak Belleau Bois franciaországi helységét, ahol tudvalevően az amerikai hadsereg megfordította a németek áradatát: s ezzel biztosították a végső győzelmet a szövetségesekek. A Belleau Wood Memorial Association vezet a mozgalmat, amelynek intéző bizottsága élén Coolidge áll. E bizottságnak Davis kormányzó is tagja lett. A Belleau bois területében 138 amerikai hős alusza álmát.

FÉRFIAK BIZALOMMAL fordulhatnak tanácsért hozzánk, levélleg is. (Válasz titoktartás mellett.) **MEGVÁLTO GYÓGYSZERTÁR** 2017 W. 25 Street, Cleveland, O.

Szeptember 15-én

lejár az Amerikában lévő magyar lebelvezésű osztrák-magyar bankjegyek és Magyar Kir. Postatakarék-pénztári pénzjegyek

kicszerelési határideje

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI JEGYINTÉZET

megbízásából felhívom a fentebb körülírt bankjegyek tulajdonosait, hogy mielőbb személyesen, vagy levélben jelentkezzenek intézetemnél a kicszereléshez szükséges nyilatkozat-forma végett, mert enélkül nem fogadtunk el bankjegyeket kicszerelésre.

A Magyar Királyi Állami Jegyintézet a valódinak talált bankjegyeket teljes értékükben cseréli ki új államjegyekre, minden levonás nélkül.

KISS EMIL, Bankár

A Magyar Királyi Állami Jegyintézet pénzkicszerelési gyűjtőhelye
133 Second Ave., New York.

A GUMMIGYÁROSNAK FIAT KIMENTETTÉK A TÖBÖL.

AKRON, O., aug. 18. — A 22 éves Penfield Seiberling, a volt akroni gumigyárosnak, Frank A. Seiberlingnek fia életveszélyben forgott tegnap, amidőn a Huron taven sziklába ütközött a motoroskocsija és elcsúszott. A fiatal embert Stewart Rogers, a clevelandi Plain Dealer zenekritikusának, James H. Rogers zeneszerzőnek a fia mentette ki a tóból.

VEGÉRT A PROHIBÍCIÓ EGÉSZ OROSZORSZÁGBAN.

RIGA, aug. 18. — Szovjet Oroszország véget vetett a szesz tilalomnak, amennyiben megengedte a könnyű bork készítését és árusítását. Minden nemu italt árusíthatnak, de 14 százalékos alkoholt csak bennük. Vodkát nem ihatnak az oroszok.

A SZÁRAZ JOGTANÁCSOST NEM LÁTIK SZÍVESEN.

WASHINGTON, aug. 18. — Reed missouri demokrata szenátor "illetéktelen és enyhítetlen szemtelenségnek" minősítette azt, hogy Wayne G. Wheeler, az Anti-Saloon League jogtanácsosa megjelent a sör ellenes javaslatot tárgyaló szenátusi bizottság ülésén.

MGR. JOHN DUNN AZ ÚJ NEW YORKI KATH. ÉRSEK.

RÓMA, aug. 18. — Benedek pápa Monsignore John Dunn new yorki lelkesít nevezte ki New York helyettes érsekévé. Nevezte ki.

BURNS A SZÖVETSÉGI DETEKTIVHIVATAL FŐNÖKE

WASHINGTON, aug. 18. — Daugherty igazságügyminiszter kijelentette, hogy az igazságügyminiszteri vizsgáló ügyosztály főnökeként William J. Burnst nevezte ki.

Az első californiai szőlő szállítmány szeptember elején megérkezik

Ha pénzért szőlőt akar kapni, ha a szőlővásárlásnál pénzt akar megtakarítani, ha a legjobb minőségű californiai szőlőt akar mustot készíteni, akkor rendelését késedelem nélkül tegye meg. A szőlő drágább lesz, ha most rendelni meg szőlőszükségletét, megtakarítja az árkülönbözetet.

NALUNK CSAK SZŐLŐERT FIZET,

a boxikat nem számítjuk, megkapja a teljes súlyt szőlőben. Bepusztulás kizárás, minden befizetett centert garantálunk. Ha a szőlő nem jó, utolsó centig visszavesszük az előleget.

THE CALIFORNIA GRAPE CO.
361-364 HIPPODROME ANNEX, 715 PROSPECT AVE., CLEVELAND, O.

A házbérek emelését a kormány egy engedélyezte, hogy a házbérek a békebeli házbérek hatvan százalékkal magasabbak lehetnek a békebeliellen; eddig ez az emelés csak lehetett magasabb harminc százaléknál. Ez az első jele annak, hogy enyhül az az egész Európára kiterjedt mozgalom, mit a háború után a társadalom a háziurak ellen indított. Természetesen még ez a lépés sem szolgált igazságot a háziuraknak, hiszen a megelhetés árai ugyanazon idő alatt tízszeresükre emelkedtek, az arany értéke huszorosává lett régi mennyiségének, úgy, hogy a bérházak a legutóbbi évek alatt határozott ráfizetéssel dolgoztak mindenfelé. De míg a házbéremelkedést csak egy egész év alatt érzi majd meg a közönség, addig a kenyér árának újabb emelkedése a munkabérek vásárlóképességének azonnali csökkenését fogja előidézni.

Mit csinálnak a magyar művészek

(Folyt. az 1-5-ös oldalról.)

kezdő művész is. Budapesten pedig műtermet teljesen lehetetlen szerezni. Akiknek már a háború előtt volt műtermes lakásuk, azok természetesen ki nem mozdulnak belőle. Ha egy-egy felszabadul, azt rendszerint gazdag emberek lakásának szerzik meg. Ismerünk művészeket, akik aladástól bethelyiségben húzódnak meg s ott próbálnak dolgozni. Egy igen tehetséges magyar szobrászművész az évekig lakott egy utcára nyíló pincehelyiségben, amelyet legújában eredeti rendeltetése szerint használnak fel: susztermhely van benne.

A tájékozatlan ember nem is hinné, milyen nehéz küzdelmet folytatnak a festők már csak azért is, hogy megszerezze művészetüknek azokat az apró eszközöket, melyeknek ára a háború előtt számba se jött. Volt egy idő, amikor festővásznat egyáltalában nem lehetett kapni Magyarországon. Kénytelen kellett lenni, vagy papírra, vagy pappenőre, vagy pappenőre — dolgozott a legtöbb festő. Aztán kifogyott az ó olajfesték, melyet többnyire Belgiumban vagy Franciaországban készítettek. Ma már kapható, de horribilis áron. A művész mégis megküzdi ezekkel az akadályokkal, szerez vásznat és festéket és befejezi néhány képét az ősi kiállítás előtt. Akkor újra rettenetes gondok nyomják: a képeket be kell keretezteni, ami annyit jelent, hogy munkáján s anyagán kívül ismét jó néhány ezer koronát kell befektetnie alkotásába, mielőtt még csak egy fillért is látott volna.

Még nehezebb a szobrászok helyzete, akiknek műveiket bronzból kellene kiönteni vagy márványból kifaragyi: mind a két anyag teljesen megfizethetetlen. Csak megrendelésre s jókora előleggel dolgozhatnak szegények, megrendelésre azonban nincsen. A háború előtt számos hatalmas emlékműre gyűjtött össze sok millió koronát Magyarország népe. Együtt volt és van pénz a szabadságharc emlékére, Erzsébet királyné szobrára és még néhány kisebb-nagyobb alkotásra. Ezek a háború előtti nagy összegek azonban, a mai viszonyok között olyan csekélyek, hogy a legtöbb már megtervezett emlékmű befejezésére alig lehet gondolni.

Volt egy idő, a mult esztendőnek végéig, amikor valmit segített a művészek helyzetén az, hogy a gazdag emberek sokat vásároltak, megvásároltak ugyszóval, mindent ami kezdik ügybe került, rosszat is, de közté jót is. Voltak művészi aukciók, amelyeken régi és új képekből, antik butorokból, iparművészeti tárgyakból néhány nap alatt milliókat lehetett eladni. A múlt év végén a művészi piacot, hogy egy-egy képek eladása valóságos esemény. A rossz idők hatása alatt igen sok tehetséges művész is más pályára tért át. Van aki hivatalban próbált elhelyezkedni, van aki apró üzleteket köt, egy-egy műkereskedést nyitott. Aki megmaradt a pályán, az valóságos profétája a magyar művészeteknek s a profétákhoz és apostolokhoz abban is hasonlít, hogy hajléka alig van, s ennielőz is keves.

Reménytelennek azért a magyar művészet helyzetét nem lehet mondani. Ha enyhülnek kiés az idők, okvetlenül érvényesülni fog az az óriási érték, melyet a magyar művészet képvisel, s melyhez hasonlóról új szomszédaink álmodni sem tudnak. Gondoljunk csak vissza a legújabb idők két nagy magyar halottjára. Az egyik *Benczur Gyula* a másik *Szinyei Merse Pál*. Ők ketten teljesen elentétes festői irányt képviseltek, pedig fiatal korukban, a mult század közepén együtt indultak Münchenben s egy mestertől, Piloty-tól tanultak mind a ketten. Benczur meg is maradt a szigorú akadémiás irány mellett, ebben azonban legelőször nagy volt; Szinyei Merse viszont, a kit sokáig meg nem értettek, a modern szabad természet-ábrázolás utódjé s legismertebb mestere lett. Ez a két hatalmas erőtő öreg művész megmérte a háborút s az összeomlást s aztán szállt sárba. Az összeomlásban azonban utmutató és reményt felkeltő a magyar művészet számára a két zseni; a külföld számára pedig megdöbbentően bizonyították a magyarság el nem pusztítható kulturális fölényének.

Cox kormányzó
hadsegéd volt,
erte a dolgot.

L CSELEKEDTE.
ajánlott fel neki
ita felesége.

er örnagy, aki Cox
dejében állami fő-
yis az állami kato-
noka volt, megára
elelősséget Walter
clelandi bandita
antó feltétele szá-
bösszájásért.

magy elmondotta,
elmi tanács elé ő
Brandt érdekében
ki Brandt felesége
a tanács előtt ar-
an, hogy Brandt
gerdemli, hogy ki-
egyházból.

az örnagy, hogy
00 dollárt ajánlott
szolgálatért, de ő
el tőle egy centet

om viszik vissza
gyháza.

S. Ruthledge, az
mi felügyelő kije-
p, hogy Brandtöt
parole sörtenek s
za a fegyháza.

m helyesnek —
thledge lelkes —
adonbösszájott ra-
guru kezelését, de
az is, hogy az
elválasszák a cea-
minek tiltják ki
A Brandt ügy-
ven fejezte.

ANYZÓ
ET VET A
ELMEZÉSNEK

nyogy hirhedt go-
nyek többé nem
gyelmet adni.

SSZAVISZNEK.
es Walter Brandt
visszavonták.

Davis kormányzó
gy az állami fegy-
javítóintézetekben
a jövőben nem
ret, nem bocsát-
teles szabadságra,
ak a helységnek
lja, amelynek kö-
a biint, amiért
gy pedig, ha arra
szolgált a fegy-
készt nem adja
szkás és törvény-
og élni kiszaba-

re, az állami par-
ellenor, egy nyi-
a szabaddalra-
eben előbb an-
ok illetékes bizto-
zni, amely meg-
zba került a rab-
ons és Walter
clelandi beto-
paroleját vissza-
landi sajtó nagy-
A két volt ra-
a fegyháza s ki-
a meg hátra-
esztendő.

nyí Inn”
ALLS-ON, OHIO.
Utlány: Vagy az
len a Stop 24-ig, az
a Roadra és azon
Kétféle az Old
Barrett Roadon.
247-411

SZSÉG
Komló
\$1.10
\$3.25
és kellek.
DUKTS CO.
Ave. S. E.
set közelében.

MI. UJSÁG A SZÜLŐFÖLDÖN?

MAGYAR TUDÓSÍTÁSOK BUDAPESTI JELENTÉSEK ÖHAZAI UJSÁGHIREK

Egy ősrégi magyar iparnak szomorú végezte fenyeget

A magyar kocsipar pusztulása. — A kontárok tönkreteszik a hirtvévát külföldön. — A korona ingadozása megbénítja a munkát.

A magyar ipar egyik büszkesége a kocsigyártás volt. Ismeretes az az anekdota, hogy egyik királyi gróf bevittette hirtvévát Kőber Testvérre gyárába és megkérte a cégtulajdonost, hogy magyaron vigyázzon a kocsiira, mert Londonban vette és itt finom gyártmányt nem is kapni. Kőber erre szöndélt megfordítja a kocsit és rámutat a sajtó végére. Ennek az anekdotának azonban igaz volt, mert amióta a nagy külföldi konkurencs cégek, Kellner, Rotschild, seb. csak autót, repülőgépet előállításával foglalkoznak a magyar áru szinte versenyen kívül állott.

Sajnos, csak állott. Ma már Bécs vette át a vezést és a magyar kocsipar kivételét teljesen tönkretette. Erre vonatkozólag Kőber Testvérre a következő felvilágosítást adták: — A sok között elsőnek említendő, hogy a korona nem stabil. Amióta Hegedűs megjelent a színen, azóta egy kocsit sem lehet többé eladni. Minden kalkuláció halomra dől. Előfordult például, hogy egy újabban kocsit gyártással is foglalkozó gyár a márkán négy és félmilliót vesztett. Nagy hiba még és ez talán döntő fontosságú, hogy a háború alatt kontárok is rávetették magukat a kocsigyártásra. Legutóbb a tavaszi vásáron, ahol pedig külföldi kereskedők is megjelentek, két olyan kocsit állították ki, hogy szinte rosszul lettek az új látszólag. Ha ez így megy tovább, újabb idegen cégek alát kell majd árulniunk árunkat, mert a külföldi bízalma teljesen megrendült.

Kikerülnek a forgalomból a régi bankok.

Popovics Sándor a jegybanc működéséről, üzletlőréről és a bankjegy kicseréléséről.

Az erdélyi tervek szerint július 1-én kezdett volna a Jegybancnak működését megkezdnie, azonban az elhasznált augusztus elcsúszott. Fellesték Popovics Sándor volt pénzügyminiszter, a Jegybanc igazgatóját, aki a működés megkezdéséről és az ezzel kapcsolatos kérdésekről a következőket volt szives nyilatkozni munkatársunk előtt: — A Jegybanc augusztus 1-én tényleg megkezdte működését; folytatja az Osztrák-Magyar Bank jegyének kicserélését, az egyes kategóriákba kizárólag a hirtvévák között megkötött időpontban a folytatja azokat az üzletágakat, a melyekhez az Osztrák-Magyar Banknak alapszabályai értelmében joga volt. Az Állami Jegybanc is ugyanolyan feltételek és köztartások között működik, mint amik az Osztrák-Magyar Banknál az egyes üzletágakra vonatkozólag alapszabályok szerint meg voltak állapítva. Az üzleti határozatmányok sem szenvedtek változást. Az Osztrák-Magyar Bank tisztviselőinek átvétele folyamatosan van, az adminisztrációs előkészítő intézkedések legnagyobb részét be vannak fejezve olyannyira, hogy minden fennakadás nélkül átmenetbe van lépve. Magyarán a remény arra nézve is, hogy a jegyintézet annak a kétós célnak, melynek elérése végett létesített, — tudnillik egyrészt az Osztrák-Magyar Bank jegyét és a posta bankjegyet állományegysége kicserélje és így a jegyforgalmat egységesítse, másrészt pedig mint hitelforrás a közgazdaság különböző ágának rendelkezésére álljon, — meg tudjon felelni. A kis címletek kicserélésére nézve határozott időpontot nem mondhatok; mindenesetre lehetőleg gyorsan keresztül fogjuk vinni, mert tudomá-

A FÜSTÖLŐK SZENVEDÉSEI BUDAPESTEN

A legtöbb szivarból és cigarettából az eddigi adatnak csak tíz százalékát kapják a tőzsdék.

Az a nagy boldogság, amely a dohányjegy megszüntetésével szakadt az emberekre, úgy látszik, nem sokáig fenélik. Eleinte korlátlanul lehetett kapni csaknem minden gyártmányt: szivart, cigarettát, dohányt, autót fokokozatosan mind több fajta korlátokat, ettől a héttől kezdve pedig csupán néhány gyártmányt rendelhetnek a tőzsdék korlátlan mennyiségben, a többi fajtaból csak redukált adag jut, sőt egyik-másik fajtaból már csak felvitva kapnak a trafikok, azt is csak mutatón.

A dohányjegy megszüntetésének első napján a nem különleges forgalomban lévő hússzázalékos gyártmányból csupán a Nilus- és a Memfis-cigaretta, továbbá a Kuba- és Britania-szivar volt korlátozott. Az új Szimfonia-cigaretta korlátozottan még bőséggel kaptak a trafikok, de a minőségéhez képest és a többihez aránytalanul olcsó cigarettára úgy rávetette magát a közönség, hogy a készletek nem állták a rohamot. Ezután megkezdődött a redukció. A Memfis-ből és Nilus-ből már hetek óta keveset adnak. Mirjam alig látható, Dráma hetek óta csak itt-ott van. A Hercegovina üvegásvány megint és két hét óta nagyon megfogyozott a Királyi is. Az elmúlt heti közlésemnél még Hölgyből bármilyen mennyiségű rendelhetik a tőzsdék, de most már tudják, hogy a legközelebbi alkalommal tíz százalékát sem kaphatják meg a szükséges mennyiségnek. Olyan tőzsdébe, ahol 40,000 Hölgy fogott el hetenként, ettől a héttől kezdve már csak 2-3000 darab jut árusításra. A cigaretták közül egyedül a Magyar maradt meg korlátozott mennyiségben.

A szivarok közül a Regalíst, Britanikát, Kubát, Cigariost erősen redukálták, úgy hogy 20-25 darab jut egy tőzsdének. A Trabuko, Portorikó és Róvid még kifart a kereslet arányában.

A cigarettadohányok közül csupán a közönségesebb faj, hússzázalékos csomagokból van elég készlet. A pipadohányokból is a közönségesebbek vannak kellő bőséggel. Mindent összevéve, ezután a Magyar-cigaretta, a Portorikó és Róvid-szivar és az olcsó dohány elégti ki a kereslet annak bizonyosságát, hogy a jegyrendszer megszűnése alkalomával meglévő készletek erősen megfogytak és a dohánygyárak nem tudják a keresletet kielégíteni.

Erdékes jelenség, hogy a közönség — a sok panasz ellenére is — inkább a drágább gyártmányokat keresi. A különleges okból népszerűvé lett Szimfónián kívül legjobban a Memfis, a Nilust és a Mirjamot hajszolják, holott valamikor, a régi jónak nevezett időben a Hölgy fogott legjobban. Az összgyártás azokban a hetekben, amikor szabadon vásárolható a közönség, cigarettából megfelel a régi arányoknak, szivarból azonban kevesebbet vásároltak. Sokan pipára vagy cigarettára szoktak, sokan redukáltak a napi füstöt.

Miért nem isznak ma már nagyokat magyar földön sem

A drágaság megölte az alkoholt. — Magyarországon csökkent az alkoholizmus, Ausztriában veszedelmesen pusztult. — Az alkoholos betegeket tanácsadják.

Egy régi középkori metseten, amely a háború borzalmait akarja megmutatni, hatalmas, kőver, halálontvázt látható: kezében gyilkos fegyvert szorongat, amely azonban igen kicsiny s szinte el-
tűnik a sok egyéb felszerelés között. Duzzadó zsákok és tömlők lógnak vállairól, mindegyik zsákból finom kis szalagok kuszálódnak s a rajtuk lévő feliratok: dögvész, ragály, méreg, tölgy s egyéb ily egyértelmű fenyegetések.

A háború sokszor elkerülhetetlenül vezet a népek életében, de a népek sorsának irányítóit a győztes háború vége elé is feltétlenül aggodalommal tekintenek. A háború az a Pandora-szelencze, amely ha megnyílik, a fáradságos kultúrát elnyomott veszedelmek pusztító tárnok elő nyomban. Az alkoholizmus, a tiltakozás, a verba, a közérlelők általános leromlása, a háború rettegést kiserőli.

E veszedelmek ellen már a háború alatt felsorakoztak az illetékes tényezők. A frontokon s a kaszárnyákban nagy propagandát folyt az alkohol ellen s milliószámmal szórták szét a felvilágosító trópeket és könyvecskéket. A háború befejezése után pedig még fokozódott ez a propaganda: szép eredményeket ért el Amerikában, ahol már a "szaraz" az alkoholtól teljesen ment államért folyik — ha kis-
érségtelkedően is — a hars.

Az alkoholfelhasználó propagandának nálunk várhatóan erős támogatója akadt a drágaságban. Az összes illetékes tényezők, amelyekről a kérdésben beszélünk, kijelentették, hogy Magyarországon nem észlelhető a háború az a legveszedelmesebb következménye, sőt az alkoholizmus nálunk tetemesen csökkent a békevételek képe.

A Társadalmi Múzeumban, amely egyik legteresebb vára nálunk az alkoholizmus elleni küzdelemnek, a következőket mondták a Pesti Napló munkatársának: — A háború óta alaposan enyhült nálunk az alkoholizmus szenvedélye. Ennek főokát ma a drágaságban látjuk, az emberek nagy többsége nem tudja megfizetni a szeszese italokat. Miután a szelidebb állapotoknak semmiestire sincs erősebb hátterük, attól tartunk, hogy az alkoholizmus idővel ismét el fogja érni nálunk is régi arányait.

Múzeumban azelőtt igen értékes intézmény működött: az alkoholos betegeket tanácsadása. Szuggesztívus igyekeztünk a betegekre hatni. Vasárnap délutántólként bejártak ide a Múzeumba alkoholizmusban szenvedő betegek, olyan gyógyult betegek kíséretében, akik ebből a szenvedélyből kigyógyultak. Milyen módos szemléletben bizonyítottuk az alkoholizmusban, hogy lime, nézették, nem olyan szenvedély, az amelytől nem lehetne megszabadulni, nem olyan betegség, az, amelyből nincs felgyógyulás. Nem voltak haszontalanok ily irányú fáradozásaink, statisztikák szerint az esetek egyharmadára gyógyulással végződött.

Jelenleg szünetel a tanácsadó, mert az absztinens orvosok nem járhatnak be. Ezek az orvosok most igen nehéz körülmények közt ének és egyelőre nem gondoskodhatnak arról a tanácsadóról, amely nem jár díjazással, és csak nobile officiumnak tekinthető. Idén őszkor azonban újra munkába fog lépni ez az intézmény.

Ezeket az adatokat teljesen megerősítette munkatársunk előtt a Mentőegyesület, amely éppen hivatása teljesítése közben állandóan megfigyelheti ebből a szempontból a társadalmi állapotokat, hiszen a derék mentők kénytelenek az utcai részeket is támogatásukba venni.

Két nővérnek segített

Dicsérik a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot kitűnő hatásáért.

Hagerstown, Md. — "Munkában tulerőttem magam és havi betegségem elmaradt. A testem feldagadt és sokszor olyan fájódtalmim volt, hogy egyba kellett feküdnöm. Orvosi kezelés alatt állóttam, de nem tudott rajtam segíteni. A nővérem használta az Ön gyógy szerét s nagy e z ért éiményei.



Én is kezdtem használni a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot és most már vissza jött a munkakedvem és tudok is dolgozni. Nagyon sok barátomnak ajánlottam az Ön gyógyszerét. Bátorra felhasználhatja nyilatkozataimat, mert nem dicsérhetem eléggé az Ön orvosságát a nékem tett megbecsülhetetlen szolgálatáért." Rhoda E. Carbaugh, R. R. 1, Hagerstown, Md.

Nők általában tubelgülik erejüket betegségek esetén, s mielőtt tennék valamit, már valamely női haj keletkezett. Ha egy nőnél a következő jeleknek (éjszakai el-
alás, elviselhetetlen fájdalmak, gyuladás, idegesség és kedvetlenség, úgy okuljon a Mrs. Carbaugh esete és azonnal próbálja meg a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot. Nagyon sok nő kigyógyított hasonló betegségeiből.

György, Károly-Erdő. Molnár Miklós, Ipolyváros, Kronstein Mór, Turócszentmárton. Dr. Rosenfeld Mór, New York. Bende Ferenc, Bende György, Hollád, Somogyi, Stander Károly, Kudritz, Temes, Stern Gyuláné Kiss Juliánna, Tisza-Földvár. Ladomérzsi János, Vatta, Borsod. Pinczky Gyula, Edvárd és Elizabeth, Toledo. Poós József, Waldron, Mich. Gyökér Andi, Bructon. Kellner István, Kalocsa. Káiser D. Dezső, Tótvászy. Trattner Pál, Pécsvárad. Baranyam. Wuczkics B. János, Somogyi. Magyaróczy Árkád, Zánka. Martin József, Bögáros. Lipnicz József, Öz. Niedermann Arnold és Márton. Gajdos, Ungm. Farkas Salamon, Velet. Ador Salama, Velet. Ungocsm. Belp. Gyuszt, Kántorjánosi. Zeu József, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. Pálkint István, Hajmáskér. Szabó Gyula, Lőcs. Zán Keszehazy. Belp. Székely Kálmán, Sétócs. Jauj, Moson. Fodor Mihály, Nagyvárad. Fodor Mariaka, Szatmár. Veres Károly, Szilagy. Szabó Kálmán, Szilagy. Ibrányi Pál, Kántorjánosi. Szer. Ignác Roszold. Juliánna, Buenos Ayres. Reschovskyné Reich Frau, Saca. Abaujim. Grosz Benecini Reich Cili, Abaujim. P

